

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: BODROGI BEA ÉS MÓRICZ ILONA

A KORONAVÍRUS- JÁRVÁNY ÉS AZ ÚJSÁGÍRÁS

FELMÉRÉSEK, SZAKMAI ÚTMUTATÓK, HASZNOS
LINKEK ÉS ADATBÁZISOK

Független Médiaközpont
2021

ELŐSZÓ

A koronavírus-járvány talán legjelentősebb hatása az újságírásra az volt, hogy a szerkesztőségeknek „az egyik napról a másikra több évtized működési gyakorlatát kellett teljesen átszervezniük”.¹ Több mint egy év elteltével ma már egyértelműen kijelenthető az is, hogy a régi struktúrát váltó „distributed newsroom” – az otthoni munkát és a digitális eszközök intenzívebb, kiterjedtebb, átgondoltabb és újszerű alkalmazását ötvöző szerkesztőségi működési forma - egészen biztosan fennmarad hosszú távon, sőt sok szerkesztőség számára ez válik normalitássá.

A járvány összhatása a hírmédiára és az újságírásra természetesen ennél az aspektusnál jóval komplexebb, ráadásul térségenként, országonként is eltérő. A járvány megtépázta a média gazdaságát, kiadók és munkatársaik sora kerültek nehéz, olykor kilátástalan helyzetbe, különösen helyi szinten. Ugyanígy súlyos gondot okozott egyebek között a politikai manipuláció, az információhoz való hozzáférés állami korlátozása, az álhírek terjedése, de a személyes – pszichés, pénzügyi, családi – problémák is. A járvány következményeire reagálva a szerkesztőségek számos pozitív kezdeményezéssel és megoldással is előálltak üzleti modelljük sikere és közönségük megtartása érdekében. A járvány kiélezett helyzete megmutatta az újságírók fontosságát, megerősítette elhivatottságukat a köz érdekét szolgáló, professzionista és etikus újságírás iránt.

A Független Médiaközpont az elmúlt évben [online felmérést](#) végzett újságírók körében a járvány hatásáról, online beszélgetéseket az újságírói/szerkesztőségi munka átalakításának tapasztalatairól. Ezek eredményeiről tájékoztatást adunk az alábbi tematikus válogatásban, amelyben a járvány hírmédiára gyakorolt hatásának hazai és a nemzetközi sajtóban megjelent kutatási, módszertani anyagokat gyűjtöttük össze.

A válogatással az volt a célunk, hogy felhívjuk a figyelmet azokra az elemzésekre és szakmai ajánlásokra, amelyek kifejezetten azért jelentek meg, hogy összegezzék az elmúlt év tapasztalatait, és hogy a számos szempontból kialakult bizonytalanság közepette megpróbáljanak hasznos adatokat, fogódzót, útmutatást és segítséget nyújtani a médiában dolgozó szakembereknek.

1. Media ethics, safety and mental health: Reporting in the time of Covid-19 – írta: Hannah Storm, az Ethical Journalism Network igazgatója; elérhetőség: <https://bit.ly/3cTPJSI>

I. A COVID-19 JÁRVÁNY ÚJSÁGÍROKRA ÉS HÍRMÉDIÁRA GYAKOROLT HATÁSA - HAZAI ÉS NEMZETKÖZI FELMÉRÉSEK ÉS JELENTÉSEK (2020-2021)

ÚJSÁGÍROK VÁLSÁGHELYZETBEN

A Nemzetközi Újságíró Szövetség (IFJ) 2020 áprilisában végzett, „Sajtószabadság és COVID-19” című online felmérésére 77 országban több mint 1300 újságíró válaszolt. Alkalmazottak és szabadúszók egyaránt jövedelemcsökkenésről és a megbízások elmaradásáról számoltak be. A válaszadók több mint fele szenvedett a stresszhelyzettől és szorongástól; egynegyedük nem rendelkezett az otthoni munkához szükséges felszerelésekkel, illetve a terepen dolgozók egynegyede nem kapott védőfelszerelést; újságírók tucatjait tartóztatták le, fogtak perbe vagy támadtak meg a járvány idején; az újságírók több mint egyharmada kényszerült témaváltásra, átállva a járványról való tudósításra.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3d0scQ9>

ÚJSÁGÍRÁS ÉS VILÁGJÁRVÁNY – GLOBÁLIS PILLANATKÉP A HATÁSOKRÓL

Az International Center for Journalists (ICFJ) és a Tow Center for Digital Journalism 2020 áprilisában online kutatást végzett 125 országban, újságírók körében. A több mint 1400 válaszadó által kitöltött kérdőívek eredményeit angol nyelven a Journalism and the Pandemic: A Global Snapshot of Impacts című tanulmányban 2020. októberben adták közre a kutatók (Emily Bell, Julie Posetti és Pete Brown). Vizsgálták a koronavírussal kapcsolatos dezinformáció fő forrásait, terjesztő közegeit, az újságírók személyes problémáit, köztük a pszichés megterhelést.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3dymjU>

A JÁRVÁNYHELYZET HATÁSAI AZ ÚJSÁGÍROKRA MAGYARORSZÁGON

A Független Médiaközpont 2020 szeptemberében online kérdőíves felmérésére 120 médiában dolgozó szerkesztő, újságíró, fotó-, videó- és rádióriporter, műsorvezető, podcast készítő, grafikus és képszerkesztő válaszolt. Eszerint az állami intézmények járvánnyal kapcsolatos tájékoztatását a kitöltők 53 százaléka jelölte meg a tudósítás akadályaként, 42 százalékuk a közérdekű adatokhoz való hozzáférést és az újságírói tevékenység korlátozását, valamint 50 százalékuk a források és a nyilatkozók körének szűkítését említette. A válaszadók közel 40 százaléka szerint problémát jelentett a járványhelyzettel kapcsolatos információk politikai manipulációja. A felmérés részleteiről a Független Médiaközpont honlapja ad tájékoztatást.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3ui5ysv>

GLOBÁLIS PLATFORM A MINŐSÉGI ÚJSÁGÍRÁSÉRT

A Nemzetközi Újságíró Szövetség (IFJ) Globális platform a minőségi újságírásért címmel 2020 áprilisában kampányt indított. A közzétett dokumentum alaptétele az, hogy a tájékoztatás nem korlátozható és mindig a közjót kell szolgálnia. A járvány súlyos károkat okozott a hírmédia iparának, újságíróknak, miközben az általuk nyújtott minőségi információ létfontosságú e válságos időben. Számos országban történtek intézkedések az újságírók fizikai és mentális biztonsága érdekében, és lehetővé tették az újságírók szabad mozgását a lezárások idején, sőt rendkívüli pénzügyi segítséget is nyújtottak nekik a

kieső bevételek ellensúlyozására. Sok más országban viszont a válságot az autokrata hatalom megerősítésére, a lakosság megfigyelési rendszerének megerősítésére használták fel. Az IFJ e válsághelyzetben indította kampányát a médiaipar munkahelyeinek megvédésére, valamint egy fenntartható, etikus és a köz által támogatott információs gazdaság megteremtésére.

Az IFJ egy sor konkrét intézkedéseket sürgetett, egyebek között a technológiai óriásvállalatok megadóztatását és az így létrejövő globális alaptól a független média támogatását, illetve pénzügyi és adópolitikai eszközökkel az újságírók és a médiavállalatok terheinek csökkentését.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3dJiUqV>

ÁLLAMI SEGÍTSÉG A MÉDIÁNAK EURÓPÁBAN

A járvány megmutatta az újságírók nélkülözhetetlen munkáját a korrekt tájékoztatásban, melynek tétje sokszor az élet mentése volt. Végezték munkájukat, miközben a kiadók és maguk a média munkatársai szinte mindenütt óriási jövedelem-kiesést szenvedtek el. Az Európai Újságíró Szövetség (EFJ) felmérést végzett arról, hogy egyes országokban milyen támogatást kaptak az újságírók, a médiavállalatok az államtól veszteségeik enyhítésére. Az EFJ legutóbb 2020 decemberében frissített adatbázisa az állami támogatások jellegéről és összegéről igen vegyes képet mutat. Magyarországról az adatbázis üres sort tartalmaz.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3sUBnql>

SZABADÚSZÓK – VESZTESÉGEK ÉS ÖNSZERVEZŐDÉSEK

A Német Újságíró Szövetség (DJV) a járvány szabadúszó újságírókra gyakorolt gazdasági hatását vizsgálta. A 2021 márciusában közzétett felmérés megállapította, hogy a németországi szabadúszók jövedelme átlagosan 25 százalékkal csökkent a járvány egy éve alatt, sőt 50 százalékuuk jövedelmének felét elveszítette. A szabadúszók több mint kétharmadának kevesebb munkája volt, 8 százalékuuk pedig semmilyen megbízást kapott.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3mrlGvR> és <https://bit.ly/32DGNuV>

SZABADÚSZÓ ÚJSÁGÍRÓK: A SZAKSZERVEZETEK SZEREPE

A Nemzetközi Újságíró Szövetség (IFJ) 2021. márciusi beszámolója szerint a járvány idején a világ több részén megfigyelhető volt a szakszervezetek megerősödése a digitális médiában és a szabadúszó újságírók körében. Utóbbiakat egyre inkább munkatársaknak tekintik, nem pedig magánvállalkozóknak és kollektív szerződések szabályozzák munkajogaikat és díjaikat. Ez utóbbi szerepet játszott abban, hogy egyes országokban a szabadúszók a koronavírus-járvány idején állami segítségre lettek jogosultak.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3rYJP6Y>

AZ ÚJSÁGÍRÁS MEGMENTÉSE: MILYEN LESZ A JÁRVÁNY UTÁNI VILÁG?

A Konrad Adenauer Alapítvány támogatásával 2021 januárjában publikált tanulmány szerzői - Dr. Anya Schiffrin, a Columbia Egyetem Nemzetközi és Közpolitikai Iskolájának vezető oktatója, valamint Han-

nah Clifford, Kylie Tumiatti, Léa Allirajah, Allynn McInerney - a világ számos országában kutatták azokat a kezdeményezéseket, amelyek a Covid-19 világjárvány pusztító hatása nyomán indultak az újságírás megmentése érdekében. A tanulmány (Saving Journalism: A Vision for the Post-COVID World) szerint e kezdeményezések egy része a járvány körülményeihez való alkalmazkodásról kibontakozott belső, szerkesztőségi viták során jött létre, mások külső támogatás segítségével valósultak meg. Meglepő módon a legtöbbjük a múltbéli gyakorlattal való szakításra épül. A tanulmány szerzői a vizsgált kezdeményezések irányait négy kategóriába sorolták: állami támogatások igénybevétele, a technológiai óriáscégek megadóztatása, új üzleti modellek kialakítása és a magánadományok rendszere.

Elérhetőség: <https://bit.ly/39QmmPe>

A JÁRVÁNY HATÁSA A MAGYARORSZÁGI MÉDIAPIACRA

A Whiterport 2021. márciusi jelentése szerint a koronavírus-járvány következtében „K alakú válság” alakult ki a magyarországi médiapiacon. A Media1.hu oldalán megjelent sajtóközlemény az elmúlt egy évről megállapítja, hogy e válság hatása kettős, de egy irányba mutat. Felgyorsította a korábbi trendeket: egyrészt a fizikai terjesztésre épülő médiatermékek piacán (mozik, print, outdoor) hozzájárult a közönség csökkenéséhez, míg a digitális terjesztésűek esetében növekedést hozott; másrészt digitális irányba terelte a működést az értékesítéstől az ügyfélszolgáltatón keresztül számtalan kereskedelmi-marketingfunkcióig, függetlenül a cégmérettől. (A teljes jelentés a Whiterport oldalán előfizethető.)

Elérhetőség: <https://bit.ly/3arLWiv>

II. A MÉDIASZABADSÁG KÉRDÉSEI JÁRVÁNY IDEJÉN

„ÍGY AKADÁLYOZZA AZ ÁLLAM A KORONAVÍRUS-JÁRVÁNYRÓL TÁJÉKOZTATÓ ÚJSÁGÍRÓKAT”

A Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) 2020 áprilisában közzétett kutatása 19 médium főszerkesztőjével készített interjúk alapján azt vizsgálta, hogy a független szerkesztőségek mennyire tudják ellátni a sajtó szerepét a különleges jogrend idején és milyen korlátokba ütköznek, amikor információt próbálnak szerezni a koronavírus járvánnyal kapcsolatban. A kutatás főbb megállapításai: központosított tájékoztatás; információk korlátozása a közhatalmi szervek részéről, egyéb források és nyilatkozók megfélemlítése; független médiumok, újságírók lejáratása; önkormányzatok együttműködési hajlandósága a független médiumokkal.

Elérhetőség: <https://bit.ly/39H5eLV>

Tekintettel az elhúzódó járványra és az ezzel összefüggésben fennálló jogkorlátozásokra, a TASZ 2021 tavaszán újabb kutatást végzett a független sajtó helyzetének felmérésére. Összesen tizenöt, köztük hét Budapesten kívüli médium főszerkesztőjével és munkatársával készítettek interjúkat. Azt vizsgálták, hogy a független szerkesztőségek milyen akadályokkal szembesülnek munkájuk során a különleges jogrend idején, illetve a közhatalom milyen eszközökkel nehezíti meg azt, hogy hiteles és valós képet tudjanak adni a koronavírus-járványról. A kutatás főbb következtetései: központosított tájékoztatás; szelektív válaszadás, ignorálás, információk korlátozása a közhatalmi szervek részéről, források

megfélemlítése; független médiumok, újságírók lejáratása; önkormányzatok változó együttműködési hajlandósága a független médiumokkal.

A JÁRVÁNYHELYZET HATÁSA A KÖZÉLETI SAJTÓRA

A Friedrich Ebert Stiftung 2020. májusban közölt kutatása – szerzője Máriás Leonárd - a nem kormánypárthoz kötődő, budapesti és vidéki médiumok vezető beosztásában dolgozó munkatársaival folytatott beszélgetéseken alapul. A kutatás főbb megállapításai az alábbiak: A különleges jogrend után a hirdetési piac szinte teljesen leállt, amely leginkább az online portálokat érintette hátrányosan. A nyomtatott lapok viszonylag kis példányszám- veszteséggel vészték át a járványhelyzet első másfél hónapját. A legtöbb portálnál és nyomtatott lapnál 20-25 százalékos átmeneti költségcsökkentést hajtottak végre, melynek jelentős része progresszív bércsökkenés volt. A közéleti sajtó legnagyobb problémája a hiteles információhoz való hozzáférés, mivel a közhatalmi szervek nagyon szűrtlen vagy egyáltalán nem válaszolnak a kérdésekre. A kormánypárti médiumok a járványhelyzetet arra használják, hogy a nem kormánypárti médiumokat lejárássák és álhírterjesztéssel vádolják. A Büntető Törvénykönyv rémhírterjesztésre vonatkozó módosítása bizonytalanságot teremtett a szerkesztőségekben.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3wrVtuK>

AZ ÁLLAMPOLGÁRI ÉS POLITIKAI JOGOK VÉDELME ÉS ELVEI A JÁRVÁNY IDEJÉN

A Freedom House 2020. márciusban tette közzé ajánlásait (Principles for Protecting Civil and Political Rights in the Fight against Covid-19) az államok számára többek között a nyílt kommunikációról, az átlátható szabályzásról, a felügyeleti módok korlátozásáról és a sajtószabadság fontosságáról.

Elérhetőség: <https://bit.ly/2QX1kl3>

DEZINFODÉMIA – A COVID-19 KORONAVÍRUSSEL KAPCSOLATOS DEZINFORMÁCIÓ ELEMZÉSE

A koronavírus világjárvánnyal párhuzamosan dezinformációs járvány is kialakult, amelynek közvetlen hatása van az életre és az életben maradás esélyeire szerte a világon. A hamis hírek és a téves információk halálos áldozatokat szedtek, valamint az életmentés módszereit és ajánlásait illetően zavarodottságot okoztak. Az UNESCO 2020. júniusban Julie Posetti és Kalina Bontcheva két tanulmányát² publikálta, elemezve a hiteles és megbízható forrásokhoz való hozzáférést akadályozó dezinformációkat. Az UNESCO szerint a Covid-19 koronavírusal kapcsolatos dezinformációk hatása végzetesebb, mint a politikával vagy a demokráciával kapcsolatosaké. A szerzők e probléma leírására alkották meg a „dezinfodémia” kifejezést.

Elérhetőség: <https://bit.ly/2PUCYym>

A „FAKE NEWS” TÖRVÉNYEK MEGSZAPORODÁSA A JÁRVÁNY ALATT - A NEMZETKÖZI SAJTÓINTÉZET KUTATÁSA

Az elmúlt években különböző megfontolásokból a világ sok részén fogadtak el új törvényeket, hogy szabályozzák a veszélyesnek, pontatlannak vélt online tartalmakat a dezinformáció vagy a „fake news” elleni küzdelem jegyében. Ezt a trendet felerősítette a Covid-19 járvány. A Nemzetközi Sajtóintézet

2. Az UNESCO említett tanulmányai: Disinfodemic – Deciphering COVID-19 disinformation; és Dissecting responses to Covid-19 disinformation

(IPI) [Covid Tracker](#) nevű programja 2020 októberében azt dokumentálta, hogy legkevesebb 17 országban fogadtak el valamilyen törvényt vagy rendeletet a világjárvány alatt. Ezek jellegét és a digitális szabadságjogokkal kapcsolatos potenciális veszélyeket elemzi az IPI jelentése.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3sPUkLa>

A COVID-19 HATÁSA ÉS A SZÓLÁSSZABADSÁGGAL ÖSSZEFÜGGŐ INTÉZKEDÉSEK AZ EURÓPA TANÁCS TAGÁLLAMAIBAN

A koronavírus-járvány megfékezésének sikere sok szempontból függ attól, hogy mennyire pontos, megbízható, sokrétű és időszerű információt kapunk a hatóságoktól, a hírmédiától, az egészségügyi és más területek szakértőitől és magától a lakosságtól. A 2020. novemberben megjelent tanulmány ([Covid and free speech – The impact of COVID-19 and ensuing measures on freedom of expression in Council of Europe member states](#)) célja az volt, hogy vázolja a 2020-ban tapasztalt trendeket a járvány és a szólásszabadság összefüggéseiben, kiemelje az előremutató példákat és ezáltal hozzájáruljon a válságra adandó hatékony politikai döntésekhez.

Elérhetőség: <https://bit.ly/39LqEHM>

A SZABAD TÁJÉKOZTATÁS ÉLETEKET MENTHET! – ÚJSÁGÍRÓK TÁJÉKOZTATÁSA NYÍLT LEVELE Magyarországon 2021. március 31-én 28 szerkesztőség írta alá azt a nyílt levelet, amelyben kéri a döntéshozókat: engedjék be az újságírókat az egészségügyi intézményekbe, hogy közvetlen információk alapján számolhassanak be a valós járványhelyzetről. „Az információhiánynak súlyos következményei vannak. Mivel ezeket az információkat – a kórházban tapasztalható valós állapotokat bemutató anyagok elkészülésének megakadályozásával – elzárja a kormány és az Operatív Törzs az emberektől, sokan még mindig lekicsinylik a járvány veszélyeit, nem tartják be a védelmi intézkedéseket, ez pedig csak még több megbetegedéshez, ezen keresztül pedig a járvány súlyosbodásához vezet” – írták levélükben a szerkesztőségek vezetői.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3fEg60N>

III. „DISTRIBUTED NEWSROOM” - DIGITÁLIS SZERKESZTŐSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉS, OTTHONI MUNKA, ÚJ PLATFORMOK

„LEHET-E KARANTÉNBAN ÚJSÁGOT ÍRNI?”

A magyarországi szerkesztőségek járvány idején átalakult működését, új formáit, etikai kihívásait, valamint hazai és nemzetközi tapasztalatait elemzi írásában Weyer Balázs, a Független Médiaközpont Kuratóriumának és a Főszerkesztők Fórumának elnöke. A megváltozott digitális csatornákkal, menedzsment platformokkal és funkcióikkal, a járvány idején kialakult etikai kihívásokkal és az ezekre adott válaszokkal, valamint a közönséggel való kapcsolattartás új jellemzőivel foglalkozik. Az új módszerek hasznosságát, az átalakulás folyamatának pozitívumait elismerve megállapítja, hogy a szerkesztőségek hagyományos szerepe a jövőben is megmarad.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3uf0khg>

A „DISTRIBUTED NEWSROOM” MŰKÖDÉSÉNEK TAPASZTALATAI

Az IJNet.org, a washingtoni International Center for Journalists (ICFJ) híroldala 2021 elején hét pontban foglalta össze a szerkesztőségi munka új formáival kapcsolatos egy év tapasztalatait:

- A gyors lezárások és a távmunka miatt sok technikai probléma - eszközöket, programokat, pénzügyeket érintő nehézség - adódott, ezeket soha nem szabad lebecsülni.
- Legalább ennyi gondot jelentettek az emberi és személyes problémák, például a munka és család közötti határvonalak megtartása, az időbeosztás, a lakáskörülmények.
- A siker kulcsa az együttműködési képesség, a digitális munkakultúra kialakítása volt, amelynek során új, felhő alapú eszközöket és a korábbihoz képest eltérő kommunikációs szokásokat kellett meghonosítani. (A digitális eszközökkel kapcsolatban a cikk tartalmaz egy infografikai összeállítást.)
- Tudatosabb és átgondoltabb – bár talán kevésbé kreatív - lett a szerkesztőségi munka.
- Szerkesztőségekre - mint fizikai térre - elengedhetetlenül szükség van. Óriási veszteség lenne, ha a newsroomok megszűnnének.
- Érdemes megbecsülni a helyzetből kinőtt eredményeket. Ilyen lehet például a földrajzi akadályok jelentőségének csökkenése, a költségtakarékosság, a rugalmasabb munkaidő.
- A mentális higiénia jóval fontosabb, mint korábban gondoltuk, különösen a karantén elszigeteltségében.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3mvoDo3>

A SZERKESZTŐSÉGI MUNKA SIKERÉNEK ESZKÖZTÁRA

A világ számos pontján hasonló digitális eszközöket és platformokat kezdtek használni a szerkesztőségek. Nagy-Britanniában a Fathom tanácsadó cég kidolgozott egy hat modulból álló útmutatót (Distributed Newsroom Playbook), amely egyebek között a szerkesztőségi munka folyamatának, irányításának és struktúrájának átalakításával, a munkatársak képzésével és a közönségkapcsolat erősítésével kapcsolatban ad tanácsokat. A modellt publikáló újságírók azt írták, hogy az egész rendszert élenjáró, nemzetközi szerkesztőségi tapasztalatok és innovációs szakemberek stratégiai ajánlásai alapján alakították ki.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3fLH0Um>

ÚJSÁGÍRÓK KULCSSZEREPE A JÁRVÁNY IDEJÉN

Az Európai Újságírók Szövetségének (EFJ) főtitkára azt kérte az összes európai ország kormányától, hogy minősítsék „kulcsfontosságú” - 'key' vagy 'essential' worker – foglalkozást betöltő személyeknek a hírmédiában dolgozó újságírókat, fotóriportereket, videókészítőket. Ugyanezt az álláspontot képviselte a Nemzetközi Újságíró Szövetség (IFJ) is. Több országban e státusz megadásával elismerték, hogy a járvány idején létfontosságú közszolgáltatássá vált a sokszor a „frontvonalban” végzett munkájuk. Státusz jogot adott az újságíróknak, hogy munkavégzésükkel kapcsolatban – megfelelő, hivatalos levél birtokában - mozogjanak és tájékozódjanak lezárások idején is, illetve jogosultak legyenek a megfelelő védőfelszerelésre, táppénzre, szükség esetén gyermekeik elhelyezésére.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3wx7uPn>

IV. TRAUMA, EMPÁTIA ÉS BIZTONSÁG A MÉDIÁBAN A JÁRVÁNY IDEJÉN

Az elhúzódó járvány több mint egy éve próbára tesz mindenkit, köztük az újságírókat. Munkájuk során leginkább három helyzetben szembesülnek traumával: ha szemtanúi vagy résztvevői egy eseménynek; ha az áldozatokkal kommunikálnak vagy együttérzésüket fejezik ki nekik; végül, ha elbeszéli történeteiket, vagyis a közönségnek beszámolnak ezekről a megpróbáltatásokról. Egyfelől tehát interjúik során a riportereknek ügyelniük kell, nehogy további szenvedést okozzanak a tragédiák vagy szerencsétlenségek áldozatainak, másfelől vigyázzanak saját lelki épségükre is.

A szerkesztőségi munkában a lelki egészséggel való törődés talán a kelletnél csekélyebb figyelmet kap, pedig a járvány különösen komoly pszichés megpróbáltatásokkal jár. Az International Center for Journalists (ICFJ) és a Columbia Egyetemhez tartozó Tow Center for Digital Journalism 2020 áprilisában online kutatást végzett 125 országban dolgozó újságírók körében. A [Journalism and the Pandemic: A Global Snapshot of Impacts](#) című tanulmány szerint arra a kérdésre, hogy mi jelentette a legkomolyabb kihívást újságírói munkájukban a járvány idején, a válaszadók 70 százaléka a pszichés és érzelmi hatásokat nevezte meg első helyen. Csak ezt követték a munkanélküliség és a pénzügyi hatások miatti aggodalmak (67%), a munka intenzitása (64%), az elszigeteltség (59%), a fertőzés kockázata (54%), végül a munkavégzés technikai kihívásai (51%).

KORONAVÍRUS ÉS TRAUMA - WEBINÁRIUMOK ÉS PRAKTIKUS TANÁCSOK ÚJSÁGÍRÓKNAK A DART CENTERTŐL

A Dart Center for Trauma and Journalism³ összeállított [egy egész listát](#) állított össze azokból a cikkekből, praktikus oktatási anyagokból és kiadványokból, amelyek hasznosak lehetnek újságírók számára a koronavírus-járvánnyal kapcsolatban. Ez a lista nemcsak a Dart Center saját anyagait tartalmazza, hanem újságírás oktatással, kutatással foglalkozó kollégák munkáit is.

Még a járvány első hulláma idején a Dart Center elindított egy 16 részes online beszélgetés-sorozatot is, amely a Covid-19 járvány újságírást érintő kérdéseivel foglalkozott. A [webináriumokon](#) szakértők mondták el tapasztalataikat, majd pedig írásban összefoglalták ajánlásaikat és gyakorlati tippjeiket az alábbi témákban:

- Tudósítás a Covid-19-ről állami és helyi szinten
Elérhetőség: <https://bit.ly/3rX6fWu>
- Tanulságok az Egyesült Államokban kialakult első fertőzőegócokról szóló tudósításokkal kapcsolatban
Elérhetőség: <https://bit.ly/3wzzlt0>
- Korábbi világjárványok tanulságai
Elérhetőség: <https://bit.ly/2R6TNXe> és <https://bit.ly/3sWTYCI>
- Oknyomozás világjárvány idején

3. A Dart Center for Trauma and Journalism a New York-i Columbia Egyetem Újságíró Tanszékének projektje és e tekintélyes műhely azért jött létre, hogy az újságírók tájékozottan, újszerű eszközökkel és etikus módon tudósítsanak erőszakról, konfliktusokról és tragédiákról. A Független Médiaközpont 2010-ben adta ki magyar fordításban a Dart Center for Trauma and Journalism „Tragédiák és újságírók – útmutató riportereknek és szerkesztőknek” című kiadványát. Letölthető a Független Médiaközpont honlapján: <https://bit.ly/3uz401R>

Elérhetőség: <https://bit.ly/3mokMt2>

- A halál dokumentálása: gyászjelentések a koronavírus-járvány idején
Elérhetőség: <https://bit.ly/3uwkjYE>
- Újságírók önvédelme és kollegiális segítség a világjárvány idején
Elérhetőség: <https://bit.ly/31TEzai>
- Fotóriporteri munka és Covid-19 – etika, szakmai professzionalizmus és biztonság:
Elérhetőség: <https://bit.ly/2Otc9kh>
- Filmkészítés és Covid-19 – etika, szakmai professzionalizmus és biztonság:
Elérhetőség: <https://bit.ly/3cVpds4>
- Biztonsági felelősök kora: útmutató szerkesztőségeknek és újságíróknak:
Elérhetőség: <https://bit.ly/3cXq6jP>
- A koronavírus-járvány és a társadalmi igazságosság kérdései:
Elérhetőség: <https://bit.ly/2RgwH0w>
- Mire ügyeljenek a tüntetésekről tudósító riporterek a világjárvány idején?
Elérhetőség: <https://bit.ly/3uuUsQF>
- Az elszigeteltség súlyos veszélyei a gyermekekre járvány idején:
Elérhetőség: <https://bit.ly/3t01FrA>
- Gyermekek és családok szereplése a hírekben
Elérhetőség: <https://bit.ly/3mrfYmu>
- Ellenálló-képesség – több, mint divatos frázis:
Elérhetőség: <https://bit.ly/3wuuC1b>
- Az öregkor és a járvány összefüggései a hírekben:
Elérhetőség: <https://bit.ly/3dNIamm>

TRAUMÁK FELISMERÉSE ÉS A KOCKÁZATOK

A [Global Investigative Journalism Network](#) (GIJN) híroldalán megjelent cikkben a Dart Center oktatója praktikus tanácsokat ad újságíróknak, hogy felismerjék a járvány során őket érő traumákat és ezek kockázatát, emellett ajánlásokat fogalmaz meg a tragédiáról szóló történetekre való speciális felkészülésre és azok feldolgozására.

Elérhetőség: <https://bit.ly/2Rg6uiH>

ÉRZELMI ÉS MENTÁLIS TÁMOGATÁS A SZERKESZTŐSÉGBEN

A home-office elszigeteltsége, a szerkesztőségi közösségi jelenlét hiánya, az általános félelem és szorongás komoly érzelmi problémákhoz vezet. Hogyan lehet összetartani a szerkesztőséget?

Az [IJNet.org](#) cikkének tanácsai:

- A csapat tagjainak érezniük kell, hogy nem maradtak magukra.
- Figyelmesebben kell hallgatniuk egymást.
- Reálisan megvalósítható feladatokat kell meghatározni és meg kell tervezni a megvalósítás sorrendjét is.
- Kommunikálni kell egymással és ebben főleg a team (rovat) vezetője legyen aktív!
- Korlátozni kell a személyes/fizikai jelenlétet, a biztonsági előírásokat pedig be kell tartani. Erre elsősorban a munkáltatónak kell ügyelnie.

-
- Támogassák egymást a munkatársak – ez ad reményt/perspektívát.
 - Minden apró sikert ünnepeljenek meg! Ez fontos az általános bizonytalanság/káosz közepette.
 - A vezetők is emberek – az irántuk megnyilvánuló türelem fontos.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3d1LPYd>

AZ ÚJSÁGÍRÓI TELJESÍTMÉNY JAVÍTÁSA

Hannah Storm, az Ethical Journalism Network igazgatója 12 pontban magyarázza el újságíróknak szóló praktikus javaslatait a mentális egészség megőrzésére, amivel még jobb újságírói teljesítményre lesznek képesek.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3mopx5S>

MENTÁLIS EGÉSZSÉG: HOGYAN SEGÍTSÜK A KOLLÉGÁKAT?

A Journalism.co.uk cikkben foglalkozott a járvány idején felerősödő pszichikai jelenségekkel. Megállapítja, hogy a szerkesztőségek vezetőire nagyobb felelősség hárul abból a szempontból, mennyire figyelnek az egyéni problémákra. Jó példaként a cikk megemlíti a [Takeanewsbreak.com](https://www.takeanewsbreak.com) nevű oldalt, amelyet a BBC egyik újságírója azért hozott létre, hogy újságírók virtuális találkozókra és podcastokban is megoszthassák egymással gondolataikat, történeteiket. További, hasonló platformok: a [The Self Investigation initiative](#) és a [The Reuters Mental Health and Resilience Resource](#).

Elérhetőség: <https://bit.ly/3s4Ja3Y>

EGYÉNI STRESSZOLDÓ MÓDSZEREK JÁRVÁNY IDEJÉN

Az amerikai [Poynter Institute](#) weboldalának cikke egyszerű, de célravezető tanácsokkal igyekszik segíteni a járvánnyal foglalkozó újságírókat a stressz leküzdésében.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3wDK23k>

V. ÚJ TÉMÁK, ÚJSÁGÍRÓI ESZKÖZÖK ÉS AJÁNLÁSOK ÚJSÁGÍRÓKNAK ÉS SZERKESZTŐSÉGEKNEK

MÉDIAETIKAI ÉS BIZTONSÁGI TIPPEK ÚJSÁGÍRÓKNAK

Az Ethical Journalism Network weboldalán megjelent cikkében Hannah Storm azt foglalja össze, milyen etikai megfontolások alapján lehet a jelenlegi járvány bizonytalanságai közepette könnyebben, pontosabban tudósítani, kiszűrni a megbízhatatlan elemeket vagy a fotókat körültekintően megválogatni.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3uwcCl0>

VIRTUÁLIS INTERJÚK KÉSZÍTÉSE KARANTÉNBAN

Az IJNet.org cikke a Covid-19 járvány idején karanténba vagy otthoni munkára kényszerült újságírók-

nak ad egyszerű, gyakorlati tanácsokat, egyebek között a megfelelő wifi-kapcsolat megteremtését, a helyszín megválasztását, a hang- és videórögzítési lehetőségeket, a felkészülési módszereket, a hangfelvételek kreatív felhasználását. A cikk további forrásokat is ajánl e témában - pl. NPR, Transom, Journalism.co.uk.

Elérhetőség: <https://bit.ly/31XCFp8>

HOGYAN TARTSUNK SAJTÓKONFERENCIÁT JÁRVÁNY IDEJÉN?

Az Európai Újságíró Szövetség (EFJ) néhány ország jó példáján keresztül mutatja be, hogyan lehet fair módon és biztonságosan, ám az újságírók személyes részvételével sajtótájékoztatót tartani. Ricardo Gutiérrez, az EFJ főtitkára nem tartja elfogadhatónak, hogy a fizikai részvétel helyett az újságíróknak előre, írásban kell benyújtaniuk kérdéseiket.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3t4jPIH>

EMPÁTIA ÉS TANULÁS – HOGYAN ÍRJUNK COVID-BETEGEKRŐL?

A Columbia Journalism Review Fiona Lowenstein cikkét közölte azokról a tanulságokról, amelyeket a szerző – aki maga is átesett a betegségen – összegzett saját munkája és az amerikai média elemzése során. Úgy véli, hogy nemcsak az orvosi kutatásoknak, hanem az újságírók kitartó, empátikus és részleteket is feltáró munkájának is köszönhető, hogy jobban megismerhettük a koronavírus okozta betegség sokarcúságát – például elhúzódó változatát, a sokszervi megbetegedéseket, a visszaeséseket, mentális következményeit. Ezek a közönség számára általában véve fontos információk, de sokat számítanak a beteget elszedők számára, sőt az orvosoknak, kutatóknak is.

Elérhetőség: <https://bit.ly/31ZgSgU>

PRAKTIKUS TIPPEK JÁRVÁNYRÓL SZÓLÓ TUDÓSÍTÁSOKHOZ

A University of Southern California-n (USC) működő Center for Health Journalism számos cikkben foglalkozott a koronavírus-járvánnyal, és a témában képzést is szervezett újságíróknak. Az egyik workshop előadóival – köztük Lisa Krieger vezető tudományos újságíróval - folytatott beszélgetésről készült cikk bemutatja az adatgyűjtés, információszerzés és a kapcsolatok bevonásának konkrét munkamódszereit egyesült államokbeli példák alapján, de ezek nagy része európai környezetben is adekvát. A Center for Health Journalism külön, a Covid-19-cel foglalkozó webinárium-sorozatot is tartott, ez itt nézhető meg: <https://centerforhealthjournalism.org/webinars>

Elérhetőség: <https://bit.ly/2Rkmbp5>

ESETSZÁMOKON TÚL - TÉMAÖTLETEK

Érdeemes átgondolni, hogyan lehet a járvány társadalmi összefüggéseit is bemutatni, hiszen a közönséget a személyesebb és a helyi történetek ragadják meg leginkább. Paul Bradshaw cikke a DataJournalism.com weboldalán ehhez nyújt segítséget.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3wPtaGS>

#CORONAVIRUSFACTS ALLIANCE - A KORONAVÍRUSSEL KAPCSOLATOS ÁLHÍREK ELLEN

Az egyesült államokbeli Poynter Intézetben működő Nemzetközi Tényellenőrző Hálózat (International Fact-Checking Network, IFCN) irányítja a [#CoronaVirusFacts / #DatosCoronaVirus Alliance](#) nevű szövetséget, amely több mint 100 tényellenőrt tömörít a világ 70 országából. A tagok az új koronavírussal kapcsolatos tényeket közölnek, osztanak meg és fordítanak idegen nyelvekre. A szövetséget 2020 januárjában hozták létre, amikor még csak Kínában terjedt a vírus, de már globális szinten kezdtek terjedni a téves információk. A szövetség [adatbázisában](#) több mint 40 nyelven olvashatók bejegyzések a megvizsgált, konkrét esetekről.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3ati3JZ>

BIZTONSÁGI ÚTMUTATÓ ÚJSÁGÍRÓKNAK, FOTÓRIPORTEREKNEK JÁRVÁNY IDEJÉN ([CPJ SAFETY ADVISORY: COVERING THE CORONAVIRUS OUTBREAK](#))

Még a járvány első hullámának idején a sajtószabadságot védelmező nemzetközi szervezet, a Committee to Protect Journalists (CPJ) igen részletes, tematikusan kereshető, online útmutatót készített a hírmédiában dolgozók számára, kezdve a terepmunkától a személyes óvintézkedéseken át az utazási és adatbiztonsági tanácsokig. Az összeállítás több mint 40 nyelven elérhető.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3tCRXvB>

A NEMZETKÖZI ÚJSÁGÍRÓ SZÖVETSÉG (IFJ) BIZTONSÁGI AJÁNLÁSAI A KORONAVÍRUSSEL KAPCSOLATBAN

Az IFJ ajánlásai a médiában dolgozó szakemberek részére az alábbi témákban: egészséges és biztonságos munkakörnyezet megteremtése; utazással összefüggő óvintézkedések; a pandémia által sújtott területekről való tudósítás; stúdióbeszélgetések lebonyolítása, a felvett hang- és képi felvételek védelme, a szabadúszók támogatása.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3dxPZpH>

A NEMZETKÖZI ÚJSÁGÍRÓ SZÖVETSÉG (IFJ) ÚTMUTATÓJA A KORONAVÍRUS-FERTŐZÉS ELLENI VÉDŐOLTÁSOKKAL KAPCSOLATBAN

A 2021. januárban megjelent cikk az újságíróknak abban segít eligazodni, hogyan próbáljanak megbízható információt közölni a vakcinákról a gyorsan változó és komplex helyzetben, miközben nincsenek tapasztalataik az oltási folyamat tudományos és logisztikai hátteréről. Ezzel együtt kezelniük kell a potenciális kételyeket és rá kell világítaniuk a hamis információkra. Az IFJ szerint az újságíróknak figyelembe kell venniük a helyi és a globális kontextust, ugyanakkor folyamatosan ellenőrizni a gyógyszergyártó cégek magatartását és átláthatóságot kell követelniük a kormányzat oltási politikájával és gyakorlatával kapcsolatban. Az útmutató részletesen megmagyarázza az alábbi pontokba szedett legfontosabb tanácsok mindegyikét és a hasznos adat/információforrásokat is ajánl:

- Ne bízunk meg automatikusan az adatokban!
- Használjuk a bevált és megbízható forrásokat!
- Értsük meg, mit lehet tudni és mit nem lehet tudni a vakcinákról!

- Magyarázzuk el részletesen, mit jelentenek az egyes tudományos kifejezések!
- Mutassuk be a globális hátteret, ám helyileg releváns híreket közöljünk!
- Kerüljük a szenzációs tálalást, főleg a címekben!
- Értessük meg az oltás fontosságát!
- Működjünk együtt a kollégákkal!

Elérhetőség: <https://bit.ly/3teEVo9>

AZ EURÓPAI ÚJSÁGÍRÓ KÖZPONT (EUROPEAN JOURNALISM CENTRE, EJC) TANÁCSAI A VAKCINÁKKAL KAPCSOLATOS TUDÓSÍTÁSOKRÓL ([A FREELANCERS' GUIDE FOR REPORTING ON VACCINES](#))

Az EJC [Freelance Journalism Assembly](#) nevű projektjének keretében 2021 februárjában jelent meg a vakcinákkal, az oltási folyamat kezelésével kapcsolatos, látványos, négy oldalas, infografikai összeállítás. Az útmutató nyitánya egy újságírói, széles, szakmai tudásbázisnak, amely további témákkal bővül. A vakcinákkal foglalkozó anyag hasznos ötleteket, tanácsokat, linkeket és forrásokat mutat be, egyebek között szakértői adatbázisokat ajánl. Javaslatokat is megfogalmaz arra vonatkozóan, hogyan lehet közérthetőbbé és hatékonyabbá tenni az oltási kampányokkal és a körülöttük kialakult vitákról szóló tudósításokat.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3embOsH>

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ CSOPORTOK MÉDIAÁBRÁZOLÁSA A JÁRVÁNY IDEJÉN

Az UNESCO 2020. decemberben kiadott újságírói kisokosa (Guidelines for inclusive media reporting on Covid-19, szerző: Maria Tuneva) a hátrányos helyzetű csoportok médiaábrázolásához a járvány idején: szegények, fogyatékkal élők, nők, menekültek, idősek, vallásos emberek, LBMTQI+ emberek.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3cOCDWM>

SZAKSZERŰ TUDÓSÍTÁSOK A VÉDŐOLTÁSOKRÓL - AZ EGÉSZSÉGÜGYI VILÁGSZERVEZET (WHO) ÚJSÁGÍRÓKNAK SZÓLÓ AJÁNLÁSAI

A WHO 2020. decemberben közölte újságíróknak szóló ajánlásait, hogy a fejlesztés különböző fázisában tartó 100 vakcinával kapcsolatban segítse a tájékozódást és hogy a folyamatosan, gyorsan változó helyzetben is használható, általános útmutatót bocsásson közre.

Elérhetőség: [Tips for professional reporting on COVID-19 vaccines \(who.int\)](#)

A WHO MÉDIÁNAK SZÓLÓ ONLINE KURZUSAI, TUDOMÁNYOS ANYAGAI

A WHO [Coronavirus Covid-19 disease](#) című aloldalán óriási mennyiségű adat, szakmai anyag és ajánlás, közlemény, hír található. Ezek között a WHO egészségügyi szakértői több platformon és formában is publikálnak a Covid-19 koronavírus-sal kapcsolatos, újságíróknak is kifejezetten hasznos anyagokat. Néhány példa:

- Science in 5: A WHO hetente beszélgetéseket közöl szakértőkkel a Covid-19 betegség és a járvány számos aspektusáról. A hang- és videófelvételek a WHO [YouTube](#), az [Instagram](#), a [Face-](#)

[book](#), a [Twitter](#) és a [LinkedIn](#) csatornáin, valamint a jelentősebb podcast platformokon is elérhetőek, sőt az [epizódok szöveges leírása is letölthető](#).

- Online előadások a Covid-19-ről elsősorban egészségügyi dolgozóknak, de a lap aljára görgetve kifejezetten újságíróknak is hirdetnek kurzusokat, amelyeket az UNESCO-val és a Knight Alapítvánnyal közösen tartanak. Jelentkezés egyénileg lehetséges: [OpenWHO training](#)
- Infodémia: A koronavírussal kapcsolatban elképesztő mennyiségű információ, köztük téves információ, álhír, összeesküvés-elmélet jelent meg az elmúlt egy évben. Ezt a jelenséget a WHO „infodémiának” (infodemic) nevezi.. Oldalán a Covid-19 vírussal kapcsolatos álhírek kulcsszavak alapján is kereshetőek, tényszerű cáfolataikkal együtt: [Mythbuster](#)
- [EARS – Early AI-supported Response with Social Listening](#): A mesterséges intelligencia használata a közösségi médiában felbukkanó vélemények elemzésére. A WHO ingyenes, kísérleti platformja 20 országban (Európából Franciaország, Málta, Spanyolország és az Egyesült Királyság).
- A koronavírussal kapcsolatos felvilágosító videók gyűjteménye: [Videos](#)

Elérhetőség: <https://bit.ly/3tE03IS>

A KORONAVÍRUSSEL KAPCSOLATOS MEGBÍZHATÓ ÉS HASZNOS LINKEK ÉS ADATBÁZISOK

- Johns Hopkins Egyetem - Coronavirus Research Center: <https://coronavirus.jhu.edu/data>
- Thomson-Reuters Foundation koronavírussal foglalkozó részlege: <https://news.trust.org/coronavirus/>
- BBC News: [A visual guide to the pandemic](#)
- A WHO koronavírussal kapcsolatos lépéseinek idővonala: [Rolling updates on coronavirus \(COVID-19\)](#)
- Associated Press Stylebook - kislexikon a koronavírus témájában: [Coronavirus Topical Guide](#)

VI. A KORONAVÍRUS JÁRVÁNNYAL KAPCSOLATOS SZAKMAI CIKKEK

URBÁN ÁGNES: A FÜGGETLEN MÉDIA VÉGNAPJAI

A Mérték Médiaelemző Műhely kutatójának 2020. március 22-én megjelent írása a járvány járulékos következményeiről, a független médiára gyakorolt hatásáról.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3dEGNjr>

PÁSZTOR ANDRÁS, TISZAI BALÁZS: LÉLEGEZTETŐGÉPEN AZ ÚJSÁGÍRÁS - A VILÁG VEZETŐ LAPJAIT SEM KÍMÉLI A KORONAVÍRUS

Nemzetközi kitekintés az online és print sajtót érintő változásokról. Az MFOR.hu 2020. április 19-én közzétett összefoglaló cikke szerint a hirdetések visszaesése miatt tömegesen kényszerültek elbocsátani a munkatársaikat még a legnagyobb médiavállalatok is. A helyi médiumokat különösen hátrányosan érinti a gazdasági visszaesés. A gazdasági válság a közösségi média vállalatokat sem kímélte.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3xeB6lf>

BÁTORFY ATTILA, SZOPKÓ ZITA: A JÁRVÁNYÜGYI KORMÁNYZATI TÁJÉKOZTATÁS MINDEN HATODIK BEJEGYZÉSE PROPAGANDA

Az Átlátszó tartalomelemzése (2020. november 18.) és főbb megállapításai a hivatalos járványügyi tájékoztatóoldal adatai alapján: minden hatodik bejegyzés a kormány politikai állásfoglalásáról szól; a bejegyzésekben legtöbbször Szijjártó Péter külügyminiszter, Müller Cecília tisztifőorvos és Orbán Viktor miniszterelnök szerepelt; a járványügyi közlések mellett a gazdasággal foglalkozó bejegyzések szerepeltek a legtöbbször.

Elérhetőség: <https://bit.ly/31OJYil>

Angol nyelvű beszámoló: <https://bit.ly/3cRPCa4>

SZOPKÓ ZITA ÉS SZABÓ KRISZTIÁN: A MAGYAR JÁRVÁNYÜGYI TÁJÉKOZTATÓOLDALNÁL NINCSEN SZÜKSZAVÚBB A RÉGIÓBAN

Az Átlátszó 14 ország hivatalos tájékoztató oldalát elemezte. A 2021. márciusban ismertetett adatelemzés legfőbb megállapítása, hogy a nyugati és a V4-es országokhoz képest a magyar oldal szolgáltatja a legkevesebb adatot, illetve azok hozzáférhetősége és értelmezhetősége a legkorlátozottabb.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3mkixa4>

RÓBERT NÉMETH: HOGYAN VESZÉLYEZTETI A COVID-19 A MÉDIA SZABADSÁGÁT?

A Közép-Európai Egyetem (CEU) Center for Media, Data and Society (CMDS) kutatóinak nemzetközi kitekintés a világjárvány első hulláma idején a média szabadságát korlátozó kormányzati intézkedésekről. Részletes összefoglaló Kínáról, Fülöp-szigetekről, Nicaraguáról, Szlovéniáról, Csehországról, Egyiptomról, Törökországról, Kongóról, Oroszországról és Romániáról, valamint összegzés a nemzetközi szervezetek reakciójáról. (2020. április 1.)

Elérhetőség: <https://bit.ly/3rQMAHA>

MARTINE POWERS: PODCASTOK KARANTÉN IDEJÉN

A Columbia Journalism Review oldalán 2020. április 1-én megjelent elemzés (Podcasts in the time of quarantine) a podcast tartalmak pandémia idején tapasztalt változásairól szól. Bár a bezártság először új lehetőségeket kínált a hangalapú tartalmak előállítói számára, a személyes érintkezések hiánya azonban nehézséggel jár mind előállítói, mind fogyasztói szempontból.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3wDdt5w>

JOEY D'URSO: A KÖZÖSSÉGI MÉDIA VÁLTOZÁSAI A KORONAVÍRUS JÁRVÁNY HATÁSA

A Reuters Intézet 2020. július 6-án összefoglaló elemzést (How the coronavirus pandemic is changing social media) közzétett a közösségi média vállalatoknak a járvány okozta helyzetre adott válaszáiról, a gyorsan terjedő téves információ veszélyeiről, a hirdetések szabályozásáról és a jövő kilátásairól.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3avHMBp>

AMANDA DARRACH: A KORONVÍRUS-JÁRVÁNY TANULSÁGAI AZ ÚJSÁGÍRÁS SZEMSZÖGÉBŐL
A Columbia Journalism Review 2020. decemberi cikkében (What has journalism learned from the pandemic?) vezető újságírók, szerkesztők és szakemberek osztják meg gondolataikat a járvány hatásairól.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3cQh8oH>

VII. ELŐADÁSOK ÉS KONFERENCIA-BESZÉLGETÉSEK

COVID-19 AND THE MEDIA: THE ROLE OF JOURNALISM IN A GLOBAL PANDEMIC – UC BERKELEY

2020. május 6.

Az amerikai Berkeley Egyetem (University of California, Berkeley) által szervezett kerekasztal-beszélgetésen egészségügyi szakemberek és médiakutatók elemezték a koronavírus-járvány hatásait, beszélgettek a tájékoztatás felelősségéről, valamint az újságírók és szakértők közötti kapcsolatok fontosságáról.

Elérhetőség: <https://bit.ly/2QYKAQG>

JOURNALISM & THE PANDEMIC: THREATS TO MEDIA FREEDOM & SAFETY DURING COVID-19 – INTERNATIONAL CENTER FOR JOURNALISTS (ICFJ)

2020. június 18.

Nemzetközi kerekasztal-beszélgetés a járványnak a médiaszabadságra gyakorolt hatásairól, a független média ellehetetlenítéséről, az újságírók elleni fellépésekről, valamint ehhez kapcsolódó javaslatokról.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3rPafln>

ETIKUS TUDÓSÍTÁSOK ÉS A JÁRVÁNY

2020. november 23-24.

A World Editors Forum és World Association of News Publishers (WAN-IFRA) által szervezett nemzetközi konferencián az érintett szakemberek az etikus tudósítás járványra kifejtett hatásait járták körül az alábbi témák mentén: az adatok elérhetősége, közlések átláthatósága, adatvizualizáció, téves információk visszaszorítása, tudásmegosztás és együttműködés szerepe és fontossága. A konferenciáról készült videók elérhetőek a cikkbe ágyazva.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3fPyKCK>

SORBÁN KINGA: TÖMEGKOMMUNIKÁCIÓ ÉS MÉDIA A COVID-19 JÁRVÁNY IDEJÉN – EGY ONLINE NEMZETKÖZI KONFERENCIA TAPASZTALATAI

2020. november 11.

A 2020. októberben a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Információs Társadalom Kutatóintézet által megrendezett MASCOM (Media and Communication Online Conference) konferencia fókuszában a koronavírus járvány tömegkommunikációra és médiára gyakorolt hatásainak vizsgálta állt.

A konferencia előadásai az alábbi Facebook linken tekinthetők meg: <https://bit.ly/3flv2uE>

MÉDIA VÁLSÁG IDEJÉN

2021. január 13-14.

A Médiakutató és az ELTE Média tanszék konferenciája interdiszciplináris jelleggel vizsgálta a média-rendszerek működését, időbeli változásait és az újságírói professzionalizációt a válság kontextusában. Petrovski László előadásában a válságok idején a politika ideiglenes népszerűsége növelő hatásáról számolt be. Sükösd Miklós a Kínában élő magyarok közösségi média bejegyzéseit vizsgálta a járvány alatt. Németh Szilvia és Rajnai Richárd a digitális oktatást vette szemügyre. Andok Mónika a vallások online jelenlétét vizsgálta. Pető Péter az igazság közvetítéséről adott elő. Polyák Gábor az egészségügyi információk szakszerű közléséről tartott előadást. Rudisch Ferenc történelmi sajtó járvánnyal kapcsolatos tudósításának vizsgálatáról számolt be.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3rOpPnK>

A konferencia előadásainak absztraktjai: <https://bit.ly/2RbzKqV>

POSZTAPOKALIPTIKUS MÉDIA - ÚJSÁGÍRÁS VS. JÁRVÁNY

2021. március 18.

Az ELTE Média és Kommunikáció tanszéke az etikus újságírásról, a dezinformációról, a tájékoztatás fontosságáról és járvány hatásairól beszélgetett Haszán Zoltán, a 444.hu újságírója, Dull Szabolcs, a Telex társ-főszerkesztője, Balázs Zsuzsanna, újságíró és Bod Tamás, a Magyar Narancs újságírója.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3uh90YW>

A FÜGGETLEN MÉDIAKÖZPONT SZAKMAI BESZÉLGETÉSEI

- Újságírás a koronavírus járvány idején (2020. december 10.)
A kerekasztal-beszélgetésen a szakértők azt járták körül, hogy milyen problémákkal kell megküzdeniük a szerkesztőségeknek a járvány megjelenése óta, és hogy a kényszerhelyzetben születtek-e új megoldások, amelyek segíthetik a szakmai munkát hosszú távon is. A rendezvényen Független Médiaközpont a témához kapcsolódó online felmérésének eredményeit is ismertette a kutatás vezetője. A beszélgetésről készített film megtekinthető a Független Médiaközpont YouTube csatornáján.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3cPTiJH>

- Újságírás karanténban – hosszú távú hatások és tippek a túlélésre (2021. március 25.)
A kerekasztal-beszélgetés során az alábbi kérdésekre keresték a választ a szakértő vendé-

gek: A megváltozott környezetben mit lehet tenni a minőségi újságírás szakmaiság megőrzéséért? Melyek az együttműködés új formái? Mire alkalmasak a különböző digitális csatornák és menedzsment platformok? Milyen kockázatokkal jár a csapatmunka hiánya? Miként lehet tartani a kapcsolatot a közönséggel? Mi marad meg a karantén által kikényszerített gyakorlatból a járvány után? A beszélgetésről készített film megtekinthető a Független Médiaközpont YouTube csatornáján.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3dDWBmq>

EGYEDÜL NEM MEGY: VÉDEKEZÉS A JÁRVÁNY ELLEN

2021. március 24.

A koronavírus-járványra adott állami és közösségi válaszok első évének értékeléséről szolt a Friedrich-Ebert-Stiftung, a Jelen című hetilap és a Political Capital közös, online eseménye.

Elérhetőség: <https://bit.ly/3fEVLH>